

ÉNEKLŐ PILLÉREK

Viadukt- ének

*finep
selection*

CSELENYÁK IMRE

CSELENYÁK IMRE

Viadukt- ének

Első kiadás

Könyvmolyképző Kiadó, Szeged, 2024

Bodza

NOHA BORUL AZ ÉG, NEM ESIK. A Lang házaspár reggel hét óra előtt néhány perccel megjelenik a viaduktnál. Jellegzetes páros, az öreg mérnök ráérősen tolja kerekesszékekben ülő feleségét. Átsétálnak a pillérek alatt – errefelé jószerével nincs közúti forgalom –, haladnak kétszáz-kétszázötven métert a keskeny aszfalton, amely a Tó utca folytatása, különben itt már nincsenek lakóházak, csak füzek és bodza, az utóbbi illata körüllegi őket. Majd fordulás vissza, a szendergésből ébredő fák rájuk bólintják levélüstökük, a lombok mélyén egy énekesmadár füttyörész. „Ne segíts, ez barátcinege”, szólal meg az asszony. „Csuszka”, javítja ki a férfi. „A barátcinegének magasabb a hangja.” Az asszony mintha bosszankodnék ezen, szemüvege mögül kutató szemmel igyekszik megtalálni a csendhábortót, de hiába.

Ismét átmennek a viadukt alatt, fölöttük épp szerelvény kattog át, az öreg mérnök a Szent János utca felé fordítja a kerekes alkalmatosságot, haladnak kimérten. Négy éve vált ez szokásukká, a szerencsétlen esetet követően, amikor Magda mindkét lába egyik napról a másikra fájni, zsibbadni kezdett, majd rövidesen az egyik végtag

érzéketlenné vált. Hiába minden beavatkozás, gyógykezelés, kórházi ellátás, három és fél éve használhatatlan a bal lába, a diagnózis polineuropátia, amiről addig még nem is hallottak; otthon járókeretet, mankót használ, erőltetve a mozgást, de idekint mégsem mutogatná szívesen kínlódását. Ha kérdezik, vállat ránt, mindent meg tud ő házon belül csinálni, de ilyenkor mindkettőjüknek könnyebb, ha kerekesszékekben ül. „Jó reggelt, Magdi néni, Ervin bácsi!”, köszön ki nekik az egyik udvarból a jó modorú Brunner.

Nem mennek ki a forgalmas főútra, ebben régi az egyetértés; az öreg mérnök a benzingőzre hivatkozva, Magda pedig nem örülne neki, ha a buszok ablakából emberek bámulnák őt, mint rokkant öregasszonyt. Idejekorán visszafordulnak, bár ha akad egy-egy ráérős ismerős, aki beszédbe elegyedik velük, arra mindig készek. Ismeri őket a környék, negyvennyolc éve laknak itt együtt, az asszony annál is régebb óta, négyéves megszakítással születésétől. Az idő esőre áll, a házakban csend, a dolgozó korúak már munkába szivárogtak, az iskolás gyerekek éppen készülődnek.

Visszaérve a Tó utcához nem a viadukt felé fordulnak, hanem jobbra, elbaktatnak egész az utca végéig, ahol ugyan mehetnének jobbra is, balra is a Kandó Kálmánon, de itt már rendszerint a visszafordulást választják. A házuk közelében napok óta ugyanaz a jelenet: Fodorné kinn áll a kapuban, öreg kutyája, Bütyök mellette csóválja a farkát. „Jó reggelt!” Langék tőszomszédja, a Bertalan család éppen indul, kiáll autójuk az utcára. Az asszonyka, Ágnes becsukja a lécrácsos kaput, hangosan köszön, s beszáll férje mellé. A család minden tagja integet, a férj, Gábor, az iskolás kislány, Dominika és az óvodás fiúcska, Máté. „Nézem, jön az eső”, kiált feléjük Fodorné, az özvegy, aki már tizenhat éve eltemette a férjét. „Lesz ebből valami, Rózsika, én úgy látom”, teszi hozzá a férfi.

A viadukton személyvonat suhan át, mindhárman arra néznek, Büttyök kutya is. Fodorné elkezdti szokásos mondókáját, hogy milyen szép ez a kék vonat, s főleg milyen csendes, nem olyan, mint az a régi rusnyaság, ezeket az ember sokszor észre sem veszi, éjjel föl sem nagyon ébred rájuk, mindig fejlődik a technika. Erről szívesen diskurálnak, az öreg mérnök szeret a kék vonatról beszélgetni, meg általában a vasúti közlekedésről, Magda pedig szívesen használ ki minden lehetőséget, hogy más emberekkel érintkezzen. Harminchat évet tanított, földrajz–biológiát, az évtizedek alatt úgy megszerette a tulajdon hangját, mint más a drogot, a nyugdíjazása után sokáig nem tudták kitalálni, mi a baja.

És valóban szemerkélni kezd, ideje fedél alá bújni. Fodorné is visszahúzódik, Büttyök még maradna az utcán, de a gazda nem engedi. A férfi lenyomja a kilincset, nyílik a kiskapu, amelyet nem zárnak, hisz sosem mennek messze; különben jó környék ez, nemigen halani besurranóról, legföljebb a Szent János utcában tudják, mi fán terem az. A kisveranda mögé kerülnek, ahol deszkából eszkábáltak akadálymentes rámpát, a ház ajtaja sincs zárva, az enyhe emelkedő után már tető van a fejük felett. A csupa ablak szélfogóban éppen csak elférnek, a férfi leveszi, fogásra akasztja kardigánját, és nézi, hogyan boldogul felesége. Magda egy ideje nem engedi, hogy segítsen, úgy tartja, neki kell legyőznie a nehézségeket, a kerekesszékből fölérőltetni magát, ügyesen beállni a járókeretbe. Nincs az ő beteg lába szivacsból, szokta mondani, lehet azon állni, támaszkodni, csak éppen nem érzí.

A járókerettel bekoppantgat a konyhába, a férfi araszolva követi, ott elkezdődik a reggeli „teszetosza”. Ezt Magda nevezi így, s ha ki mondja ezt a szót, mindig megjelenik ajkán egy mosolyszerű fintor, mutatva, hogy egy kis bénulás még nem kell, hogy elvegye az ember

jókedvét. Reggelit készít, hiszen mindent meg tud csinálni, neki aztán ne panaszozzák a rokkantak, hogy tehetetlenségre vannak kárhoztatva. Az ember sok mindenre képes, csak akarnia kell. Ha nem boldogul a járókerettel, ott áll a sarokban a mankó, ki tudja nyitni a hűtőszekrény ajtaját, a margarin, sajt, szalámi kiszedése és asztalra helyezése sem jelent neki gondot, legföljebb tovább tart, mint egy ép lábú esetében. Addig párja két tényért készít elő, s belső etikettjük szerint kenyérszeletet helyez rájuk. A feleségének kisebbet, magának valamivel nagyobbat. Közben Magda arról beszél, hogy esedékes lenne már férjének megújíttatni a jogosítványát, mert már másfél hónapja lejárt, ki tudja, mikor lehet rá szükség. „Igazad van, Magdi, de lásd, megvagyunk nélküle is. Persze, tényleg meg fogom csináltatni.” Bár tudják mindketten, hogy lassan eljön az utolsó hosszabbítás ideje, hiszen Lang Ervin már a hetvennyolcadikat tapossa.

Falatozás közben megállapodnak, hogy a füzesben mindketten érezték a bodzavirág illatát, és ez azt jelenti, előbb fog érni a cseresznyéjük is, mert márciusban virágzik a bodza, holott májusban kellene. Az asszony régi emlékeket idéz vissza, amikor még kislány volt, ennek az épületnek a helyén egy tornácos sváb ház állt, és akkor még máshogy nézett ki a viadukt is, és a viadukton túl egy tavacska volt, ahová sokat lejártak játszópajtásaikkal. „Hány ház is volt itt a Tó utcában?”, kérdezi a férfi, és beleharap az ementáliba. „Ezt már a múltkor is kérdezted, nem tudnám megmondani, de sokkal kevesebb, az biztos.”

Reggeli után az öreg mérnök készülődik szokásos bevásárló körútvárára, hogy hozzon, amit a felesége felír neki, továbbá a *Világgazdaság* legújabb számát is be kell szereznie. De előtte eszébe jut hajnali álma, és sietve meséli: „Luca mama még élt, és ott varrt az ablaknál, és mondja nekem, hogy a tizenegyes vonattal jönnek apámék.

És nekem is eszembe jut, hogy tényleg mára várjuk a szüleimet, és Ádám még olyan tízévesforma lehetett, beesik az ajtón, és azt kiáltja, nem jöttek ezzel a vonattal a ceglédi mamáék. Luca mama meg mondja neki, hogy akkor mégiscsak a következővel jönnek, és erre Ádám megfogta a kezem, és húzott, gyere, apu, menjünk ki együtt a vonathoz, de énnekem volt valami dolgom, vagyis úgy emlékeztem, hogy diót kellene darálnom, mert te diós tésztát gondoltál ki ebédre a gulyásleveshez...” A férfi észreveszi, hogy felesége egy könnycsep-pet morzsol szét a szeme alatt, elhallgat, feláll, kifordul.

A kert végében álló épület felé tart. Ez egy alacsony tetejű, téglá formájú házikó, amelynek az egyik fele amolyan kacatraktár, de ők műhelynek nevezik, abban áll többek között a vasasztal satupaddal, a másik fele garázs. Annak nagy kétszárnyas ajtaja kulcsra van zárva, ami kijár a Renault-nak meg a drága kerékpárnak. Kattan a zár, a férfi bemegy, előhossa a női vázas biciklit, amelyet maguknak szántak úgy öt éve, de Magda, szegény nem sokáig tudta használni. Végigtolja a betonjárón, ki a kiskapun, s az utcán nyeregbe száll. Elég könnyen megy. Vajon hány évig még? És eszébe jut, mint megannyiszor, az a százéves bácsi, talán Táttra való, aki még biciklivel járt az ügyes-bajos dolgait intézni. A genetikán, a szerencsén meg az életmódon múlnak a dolgok. Ő hetvennyolc évesen még nem panaszkodhat, bőven a nagy átlag felett „teljesített”, és ezzel akár Svédországban is megállná a helyét. Egyenletesen pedáloz, alig van hangja a láncnak, fogaskeréknek, a szépen lekövezett Tó utcából a Kandóra hajt, amely a Szabadság útba torkoll. Jó két kilométer a Liget szupermarket. Amire nekik szükségük van, zömében itt szerzik be. A kertváros utcáin nincs nagy forgalom, nem kell átmennie a zsúfolt és életveszélyes 10-es főúton. Itt kaphat tartós élelmiszert, húsféléket, zöldséget, kenyeret, bár azt inkább a kis pékségben veszi meg hazafelé

kerekezve. Alig van olyan járókelő, akit ne ismerne, jobbra-balra köszöngetve teszi meg oda-vissza az utat, és határozottan érzi, ebben valahogy öröme telik. Hogyan is gondolta volna, hogy bő ötven év alatt így át lehet szokni egy alföldi városból erre a dunántúli településre. Amikor a bánya alkalmazottja lett, még erősen hazahúzott a szíve, s nem hitte volna, hogy Engelmann lány lesz a felesége, sőt, itt alapít családot a német ajkúak között. Mintha Fekete Zolit látná a virágüzletből kilépni. „Szevasz, Ervin!”, köszön rá a régi munkatárs, barát. „Hallod, ez így nem mehet tovább! A kártyák tisztára megsárgultak... mióta is?” Az öreg mérnök ugyancsak sopánkodik. „Mégvan az négy hónapja is, ami tényleg tűrhetetlen! A héten jöttök, és kész! Csörgetlek!”

Otthon a jellegzetes helyzetkép fogadja: Magda tüsténkedik a konyhai mosogató előtt, szeleteli ügyes kézzel a hagymát, amely egy üvegtálba kerül. „Órölt borsot hoztál?”, veti csak úgy oda a válla felett. „Hoztam, adjam?” A nő nemet int a fejével. „Volt még a régiből.” Miután Ervin a hűtőszekrénybe rakosgatta a bolti szerzeményt, leül a hokedlire, kinyitja az újságot, belemélyed. Ha valami olyasmit talál, amit érzése szerint meg kell osztania feleségével, felolvassa neki. Egyébiránt az asszonyt nemigen érdeklik a világ hírei, a főzés majd’ egészen kisajátítja. A családban közszájon forog, hogy Magdalén már kislánykorától szakácsnak készült, de anyja, az öntudatos Luca megtiltotta neki, és pedagógusi pályára sarkallta; talán kényszer is volt abban. Magdi azonban egész életében jobban szeretett főzni, mint gyerekekkel bajlódni, és alig várta, hogy beköszöntsének nyugdíjas évei. És be is köszöntöttek, ő pedig lankadatlan lelkesedéssel vetette bele magát a kulináris művészetbe, amitől a bénulás sem tántoríthatta el.

Az asszony figyelmen kívül hagyja, hogy férje újságot olvas, beszélni kezd – ahogyan hajdanán az osztálya előtt, csak most nincsenek

előtte gyerekek –, jobbára az ablakból látható viaduktnak, s a téma ezúttal nem a párosujjú patásokról vagy Szibéria erdősegeiről szól, hanem szabadon választott. Bertalan Gábort, a szomszédot dicséri, hogy az milyen egy rendes ember, megcsinál otthon mindent, Ágnesnek biztosan nem szakad be a műkörme a kerti munkától, mert meg nem fog az egy gereblyét, le nem hajolna kihúzni egy dudvát. Múltkor ott visongott, hogy a lépcsőjén béka ül, azt tüntesse el onnan valaki; Gábor nem jött, de a kis Máté megfogta, hátravitte, miatt az anyja sipákolt, hogy hajítsa át a szomszédba, és utána jól mosson kezét. „Éppen kint ültem a cseresznyefa alatt, nem látott, de a kisfiú nem dobta át hozzánk a békát, inkább a málna közé engedte. Több esze van a gyerekeknek, mint az anyjának.” Az öreg mérnök a hosszú házasság alatt már tökélyre fejlesztette a módszert, hogy az olvasott szöveget is megértse, ugyanakkor Magdára is figyeljen valamelyest. A baj akkor jelentkezik, ha az asszony közbekérdez valamit: ugye te is így látod?; vagy: szerinted?; vagy: nincs igazam? Valójában ezeket a kérdéseket kell meghallania, és visszakérdezni: hogyan? És ilyenkor Magda zokszó nélkül megismétli, amire már igyekszik elfogadható választ adni.

Ezúttal is résen van. „Te is így látod?”, csípi el, és Magda egy kicsit el is fordul a járókerettel. „Hogyan?” Magda begyújtja a gázt, fakanállal dermedt zsírt merít ki a műanyag dobozból, beleüti a lábasba, amelyet a láng fölé húz. „Hát, hogy nem egy dolgos fajta ez a mi szomszédasszonyunk. Solymári lány, nem jól nevelte az anyja.” Ervin röviden átgondolja a választ. „Én sem nagyon látom a kertben szorgoskodni, de ki tudja. Lehet, hogy odabent ő főz, mos, takarít, vasal.” Magda a fejét csóválja. „Gábor maga mondta, hogy az ő ujjáról nem esik le az aranygyűrű, ha mosogatni, porszívózni, vasalni kell. Akárhogy is, de Gábor férjnek sokkal különb, mint Ágnes feleségnek.”

Ervin mobiltelefonja megcsörren, ügyel-bajjal kirángatja a nadrágzebből, még vásárlása előtt helyezte oda. „Halló... Te vagy az, Ádám?” Magda felfigyel fia nevének említésére. „Jól vagyunk, köszönöm. Tudod, amúgy öregesen... igen... ó, nem?” És az asszony kitalálja, hogy ez a „nem” mit jelent. Lógó orral keveri tovább a piruló hagymát, s míg a férje társalog, csodában reménykedik. Az öreg mérnök elköszön, lehelyezi készülékét a viaszosvászon terítőre, és kiböki: „Mégsem tudnak jönni május elsején.” Az asszony már épp rakogatja a sercegő zsírba a megtisztított csirkeszárnyakat. „Sejtettem.” Ervin úgy érzi, meg kell védenie fiát. „Valami halaszthatatlan dolog jött közbe neki, ami Évi karrierjét segítheti.” Az asszony felönti vízzel a húst, ami után egyelőre nincsen dolga. A legközelebbi hokedlihez hátrál, leteszi magát rá. „Persze. Minden fontosabb már nekik, mint mi. Kiszámoltam a múltkor, hogy ahogy múlnak az évek, egyre ritkábban jönnek.” A férfi nyelven van, hogy ez bizony igaz, de hát ez az élet rendje, mégsem akar most ellentmondani feleségének. Pláne, hogy egyet is ért vele. Mérlegel: a fiatalok el sem tudják képzelni, mekkora örömmünnepet jelent öreg szüleiknek, ha meglátogatják őket. De ezt is magában tartja. „Na, fölhívom én a telefonodról Kornit”, ígéri meg az asszony, de Ervin leinti. „Tegnap beszéltél vele. Hagyd, mert még megunja.”

A csirkepörkölt elfogyasztása után az öreg mérnök ledől a nappaliban, felesége ilyenkor a hálósobát sajátítja ki, ahol egy „őskori” számítógép várja. Leül a kisasztal mellé, beindítja a készüléket, amelyet úgy három évvel ezelőtt kapott, vagy inkább megörökölte Kornél unokájától. De a ketyere annál is jóval régebbi, hiszen még menyé dolgozott rajta, amikor kozmetikai cikket forgalmazott. A komputer különös zakatolása a régi fűnyírójukra emlékezteti, a monitoron kibontakozó kezdőkép Budapest panorámája, előtérben

a parlamenttel; talán a Gellért-hegyről fényképezve. Legelőször mindig az e-mail-fiókját nézi meg, de oda ritkán, legföljebb kéthetente egy alkalommal, ha érkezik levél. Facebookozik már a világ, ahogyan ő is, noha még nagyon sok alkalmazással nincs tisztában.

Megnyitja a *social network* hálózatot és szeme nyomban a Chat szimbólumra téved. Egy üzenet érkezését jelzi a piros kockában lévő 1-es szám. Rákattint, de csalódnia kell, mert se nem a fia, se nem az unokája, hanem Ica, a volt kolléganője üzent. Nem nyitja meg, ehelyett az alatta sorakozók egyikére, Lang Kornél nevére kattint. Legutolsó két bejegyzésüket látja: *Szia, nagy!* Alatta pedig: *Vigyázz magadra, Kornikám!* Az asszony megállapítja a zöld pöttyből, hogy unokája elérhető. Noha ez sem teljesen igaz, mert hiába virít az a szabad jelzés, néha napokig sem kap választ kérdése. Hátha most igen. *Szia, Kornikám!*, írja le, és meredten figyeli, nem készül-e a válasz. Két perc is eltelik várakozással, de semmi reakció. Kelletlenül rákattint Ica levelére: *Puszillak, Magdikám! Hogy vagy? Használ-e az új gyógyszer? Nekem is fáj a lábam meg a derekam, voltam tegnap Olivéرنél, felírt fájdalomcsillapítót meg Donát porcerősítőt, amit te is szedsz. Meglátogatlak majd, csak győzzed kivárni. ☺* Az asszony ismét megnyitja unokája postáját, és talál üzenetet: *Helló, nagy!* *Bocs, most nincs időm, de majd jelentkezem.* Magda csalódottan visszavált Ica oldalára, és elkezdi megfogalmazni neki a választ.

Szokásuk szerint fél három tájban isszák meg a második kávéjukat, Ervin aztán kimegy a szabadba, hogy elszöszmötöljön a konyhakertjében. Az a kis eső már fel is száradt, szárazak a borsólevelek, legföljebb a föld mutat nyirkosságot. Tudja, hogy fél óra múlva felesége utánamankózik, és beül a cseresznyefa alatt álló hintapadba. Valahogy jó érzés úgy vetni, palántázni, kapálni, hogy figyeli őt Magda. Addig bele sem igen fog a komoly munkába, míg fel nem tűnik

felesége a kijáratban, le nem mankózik a neki készített lejtős pallón, s el nem jut az ülőalkalmatosságig. Levendulaszín melegítője kifogástalanul áll rajta, betegsége és életkora dacára is pedáns. Még mindig tetszik neki ez a nő, s ha nem lenne állandóan járókeret, mankó vagy kerekesszék a közelében, föl sem merülne senkiben, hogy mozgássérült. Nem hízott el, mint Rózsika, aki pedig negyvenéves koráig igen mutatós volt. De Ica barátnőjét sem lehet hozzá hasonlítani, dacára annak, hogy ő tornát tanított a Nemzetiségiben.

Ugyan nem segít neki, mert Magda azt nem engedi, de lopva figyel, meg tudja-e oldani a feladatot. Még szép. Az állványnál egy kézre veszi a két mankót, szabad kezével megfogja a fix rudat, és vi-gyázva a párnák közé süpped. Ezután rendszerint férjére mosolyog, aki viszonozza, s kezdetét veszi a kerti időtöltés.

Ma a hagymát gyomlálja, mellyel módfelett elégedett. Február végén duggatta el, ami kockázatos, mert kifagyhat, de besikerült neki. Akár fogyaszthatná is, annyira megeredt, de még vár vele néhány napot, hadd növekedjen. Magda elindítja beszélőkéjét, beszámol róla, hogy írt az unokájának, de az lerázta magáról, és büszkén megismétli, hogy mit válaszolt neki a „csibész”: „Helló nagy! Bocs, most nincs időm, de majd jelentkezem.” Az öreg mérnök lelkét beragyogják a szavak. „Csak így?” Magda az egészséges lábával meglöki magát, amitől a hintapad finoman lengeni kezd. „Csak így.” És az aszszony felsorolja alig tízéves unokája számos aranyköpését, amit korántsem először emleget fel, de ez a tényező sem őt, sem férjét nem zavarja, akármikor képesek visszaidézni Kornél szellemes szavait, meg-megjegyezve, hogy bárcsak itt lakna a közelben, és többször láthatnák. Magda hányszor, de hányszor elmondja, s férje osztja a véleményét, hogy nem zavarná őket a fiú, hiszen nem magatehetetlen ő, hogy kíméletet igényeljen. „Mikor is töltötte velünk a nyarat?”, teszi

föl lényegi kérdését az asszony, de válaszol is rá: „Tizenhétben. Igen, mert akkor ősszel robbantam le. Évi nyakaskodik, tudom én, mert a fiam engedné. De megmondom neki legközelebb, hogy ha tényleg jót akar tenni velem, akkor ezen a nyáron nálunk hagyja Kornit. Nem kell engem az unokámtól védeni, ki hallott már ilyen butaságot! Nálunk finomabbakat eszik, mint otthon, mert én mindennap főzök, és itt van Domika is a szomszédban, nagyon jól megértik egy mást.” Az öreg mérnök bólogat, és olykor igenel, vagyis mindennel egyetért, leguggol, tépkedi a dudvát, feláll, kinyújtja a derekát, ez a legjobb módszer arra, hogy tovább bírja a munkát. Úgysem számít az idő, nem hajtja őt senki, akkor végez, amikor végez, csak menjen szépen minden a maga útján.

Aztán az asszony elkezd mesélni a szüleiről, az apjáról, nagyapjáról, akiknek volt ám szekere, hisz nagygazdának számítottak. A garázs helyén ált a takarmánytároló pajta meg a kocsiszín, és az öregek még németül beszéltek. „Elmondta a nagyapám, hogy gyermekkorában nem is tudott magyarul, hiszen csak a svábot értette a környezet. A háború előtt úgy rájuk ijesztettek, hogy az Engelmann családnevüket Egrire magyarosították.” Vonat suhan, kattog el a viadukton. „Az istálló hol is volt?”, kérdezi Ervin, pedig rég tudja már. „Az istálló egybe volt építve a házzal, itt lehetett, ahol most a hársfa áll.”

A dereka nem mindig akarja az igazságot. Kénytelen kicsit megropogtatni, sétálgatni, nézdegélni. Az udvar közepét elfoglaló nyári almafa nagyon jól mutatja magát, bő termést ígér. A telek bal alsó szögletében áll a tizenhét éves diófa, vagyis sihederkorát éli, de már évek óta szépen terem, legalábbis nekik a diós tésztához meg a zserbóhoz bőven elegendő. A bal oldali szomszéd kertjét mogyorócserje és puszpángsövény határolja le. Az utcára mályvabokrok és tuja-fák bólogatnak, köszöntve a ritkán arra sétálókat. Az öreg mérnök

elgondolkodik rajta, vajon hány évig bírja még rendben tartani ezt a nyájas kis birodalmat, meddig adatik meg neki a földi apoteózis.

Estére a konyhában csipegetnek, csak ami a kezük ügyébe akad, de vacsorához nem terítenek. Abban már rég megállapodtak, hogy kettesben reggeliznek, ebédelnek, kávéznak, de vacsorára nincsen szükségük. Minthogy Magda nem szunyókált délután, mindig előbb elálmosodik, sokszor már nyolc óra tájban a hálósobába billeg, hálóingre cseréli tréningruháját. Feltéve, ha nem énekel a viadukt. Ezen a környéken az uralkodó szél északnyugati, s ha a megfelelő egyenletességgel fú, a viadukt ívei különös szirénhangon szólalnak meg. Sokszor igyekeztek már kitalálni, milyen frekvencia lehet ez, s hogy vajon a szomszédok is hallják-e, de valamilyen okból sosem jártak utána. Ennek még van egy olyan érdekessége, hogy náluk is csupán a konyhában hallható. „Üvegtorkú angyalok”, találja mondani Ervin, s minthogy először tesz ilyen hasonlatot, az asszony elmosolyodik. „Van benne valami. Mint amikor kristálypohár szélét dörzsöli az ember a nedves ujjával.” Ezt azonban már megállapították, s hogy valamennyi definíciójuk újra és újra előkerül, nem problémáznak rajta.

És a viadukt-ének visszatartja Magdát, elüldögél még a hokedlin férje társaságában. „Emlékszel – mereng el –, milyen nagyon hitetlenkedett Igor, amikor a harmadik vodka után is biztosan álltad a sarrat?” Az öreg mérnök képére mosolyt rajzol az emlékezés. „Nagyon ügyesen csináltad, Magdi! Az első egy deci nekem bőven elég volt, meg is haltam volna, ha még hárommal legurítok.” Csendesen nevetgélnek. „Az volt a szerencsénk, Ervin, most megmondom, hogy megjelent az aranyfogú Galina. Míg Igor szót váltott vele, én ki tudtam cserélni a poharad.” És az asszony felidézi, de már legalább századszor, hogy ő már jó előre kitalálta, hogyan úszhatja meg férje a le részegedést, mert az erőszakos orosz tiszt nem akart tágítani. Magda

is fogott egy ugyanolyan decis poharat, mint amilyenből a két férfi vodkázott, megtöltötte vízzel, és várt. Ahogy megjelent a dús idomú, bazsalyarcú, aranyfogú Galina, gyors mozdulattal átcserélte a két poharat. „Még az a szerencse, hogy vetted a lapot, különben lebukunk”, bólogat a feleség. „Mi az, hogy egy pohárral is bőven sok volt nekem?”

Az ének elhalkul, Magda maga elé húzza a járókeretet, föláll. „Nézem még a sorozatot, de lehet, hogy belealszom.” Elvonul, a férfi előveszi az újságot, lapozgat benne, mely cikkeket nem olvasta, amik még érdekelhetik. Miután azokat is átfutja, megkezdheti tulajdon esti programját. Ez abból áll, hogy fog egy talpas poharat, borral tölti meg, aztán átvonul vele a boltív alatt az úgynevezett hall részbe, bekapcsolja a maga televízióját, és leül arra a rekamiéra, amelyen ebéd után szundikált. Ebben a helyiségben áll az ebédlőasztal hat támlás székeivel, de ide csak akkor tálnak, ha vendég jön a házhoz. Két ajtó is nyílik innen, egyik a fürdőszobába, másik a hátsó szobába, ami vendégszállásnak van berendezve. Ezen kívül már csak egy komód fér itt el, amely a kacattárolás mellett a tévékészülék asztalául is szolgál.

Az öreg mérnök addig babrálgat a távkapcsolón, amíg megfelelő csatornára nem lel. A dokumentum-, tudományos-ismeretterjesztő vagy természetfilmek a zsánerei. Éppen talál egy jó műsort, amely a Kárpátok flóráját, faunáját és állatvilágát mutatja be. Kortyolgatja a félszáraz rizlinget, és kedvtelve bámulja a képernyőt: mennyivel valószínűbbek, komolyabbak már ezek a természetfilmek, mint a televíziózás kezdetén, sőt, akár harminc évvel ezelőtt is. Olyan közelségbe hozzák a gyíkok, madarak, hangyák életét, hogy azt a korábbi korok emberei elképzelni sem tudnák. Már csak az ilyen lélegzetelállító csodák miatt is kár, hogy egyre kevesebb van hátra ebből a felfoghatatlan földi létből.

Tizenegy óra körül álmosodik el, addigra lecsúszik két pohár nedű, ami rendjén is van így. Bemegy a fürdőszobába, átöltözni. Ez a helyiség egy három évvel korábbi átalakítás eredménye, hogy könnyítsen Magda életén. Eredetileg kis szoba volt, amelyben Luca mama lakott. Vágtak rajta egy másik ajtót is, amely közvetlenül a hálószobájukba nyílik. Így az asszony, ha éjjel ki kell jönnie – noha ez ritkán fordul elő –, néhány lépés után helyén találja magát. Miután pizsamába bújik, lekapcsolja a fürdőszobai villanyt, s a lehető leg halkabban nyit be nejéhez. Nincs vaksötét, az ablakredőny résein át bedereng az utcai közvilágítás fénye. Megkerüli az ágyat, kitapogatja a paplant, lerúgja a papucsát, és bevackolja magát Magda mellé. Nem kell hozzá sok idő, hogy rájöjjön, felesége ébren van. S mintha szepegne. „Nem alszol még?” Rövid hallgatás után érkezik a válasz: „Én nem is tudom, hogyan képzelted.” Ervin azonmód megsejti, mire vonatkozik a megjegyzés, bár reméli, hogy mégsem. „Mi jutott eszedbe?”, szól végtelen tapintattal. Az asszony mélyet sóhajt, megfordul. „A harmadik hónapban voltam, el tudod képzelni?” A férfi ettől tartott. Pedig már azt hitte, felesége végleg eltemette magában múltjuk eme zűrös és tragikus időszakát. Legalább két éve nem hánytorgatta fel, most mi történhetett, hogy újból előszedi? „Ismét kérjek érte bocsánatot?”, kérdezi az előbbinél is szelídebben. „Megteszem. Bocsásd meg nekem, Magdi, amit ellened elkövettem... gazemberség volt. Nem érdemelted meg. Tudom, nem lehet ezt csak úgy elfelejteni, de tényleg igyekeztem, hogy enyhítsek a fájdalomon. Mert azt hiába is hajtogatnám, hogy futó kaland volt, már a könyöködön jönne ki.”

És azt kell éreznie, hogy még valami készülődik. Reccsen az asszony valamelyik ízülete, ahogy ismét fordul, s a hangja kísérteties. „Mikor Anna szült, azt hittem, lebénul a lábam. Éppen olyan

TETSZIK? MI IS NAGYON SZERETJÜK.

Szívből ajánljuk,
ha öröme és felszabadult percekre vágysz!

**Már rendelhető!
ÉLVEZD MIHAMARABB!**

**MOST
KEDVEZMÉNNYEL**

lehet a tiéd!

[Megnézem.](#)

NE HAGYD KI!

Rendeld meg most a kiadónál!

Még több jó könyv

megjelenését támogatom veled.

[Imádom a jó könyveket. Kérem máris!](#)

érzésem volt 1981-ben, mint 2017-ben, amikor tényleg lebénultam. Lehet, hogy akkor alakult ki nálam valami, és harmincnyolc évre rá megkaptam a polineuropátiát. Nagyon sokszor utánaolvastam én ennek. Polineuropátia akkor alakul ki, ha az idegrostok sérülnek. Amikor több gócpontot érintő idegkárosodás lép fel.”

Az öreg mérnök szívverése kis híján megáll: ekkora terhet pakolni rá az ő korában! Fölkecmereg, lelép a parkettára, ül görnyedten az ágy szélén. Nincsenek szavak, melyekkel valamennyire kompenzálhatná az elhangzottakat. „Ezt eddig miért nem mondtad, Magdi? És ha eddig nem mondtad, most... most miért mondtad?” Az asszony tisztán hallhatóan pityereg, szipog, kifújja az orrát. „Nem tudom... nem tudom...”